

Tartu Annelinna Gümnaasiumi põhikooli *muusika* õppeprotsessi kirjeldus

Üldalused

Muusikaõpetusel on tähtis osa õpilase tundemaailma rikastamisel ja tasakaalustatud isiksuse arendamisel, muusikakultuurilise aluse rajamisel ning tervikliku maailmapildi kujunemisel, sotsiaal-kultuuriliste hinnangukriteeriumide ja muusikalise maitse kujundamisel.

1.2. Muusikaõpetuse oluliseks üleandeks on rahvuslike kultuuritraditsioonide säilitamine ja edasikandmine. Selles on oluline koht koorilaulu ja pillimängu edendamisel ning kaasaja muusika tutvustamisel.

1.3. Muusikaõpetuse ülesanded on muusikahuvi äratamine ja muusikakogemuse rikastamine; aktiivse ja emotsionaalse muusikataju, muusikalise kirjaoskuse, muusika teadliku kuulamise oskuse, muusikalise kujutlusvõime, mälu, tähelepanu, rütmide ja koordineerimise arendamine ning esitamisoskuse kujundamine. Muusikaõpetaja ülesanne on õpetada muusikat võimalikult mitmekesiselt vastu võtma, seda väärtustama ja ennast loovalt väljendama. Musitseerimises lähtutakse eakohasusest ja õpilaste muusikalise võimekusest.

1.4. Muusikaõpetuse põhitegevused on laulmine, pillimäng, muusika kuulamine, liikumine, muusikalise kirjaoskuse arendamine ja muusikaloo käsitlemine.

1.5. Muusikaõpetus üldhariduskoolis lähtub R. Pätsi ja H. Kaljuste didaktilis-metoodilistest printsiipidest, milles on ühendatud Z. Kodaly meetod ning C. Orffi muusikaõpetuse süsteem.

1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma
- 2) võimeid;
- 3) 2) tunneb huvi muusika kui kunstiiligi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 4) 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 5) 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 6) 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 7) 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 8) 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja
- 9) 8) meedia loodud keskkonda.

1.2 Õppeaine kirjeldus

1. Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu
11. tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri
12. tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi

14. väärtushinnanguid.
15. Muusika õppeaine koostisosad on:
  - 1) laulmine;
  - 2) pillimäng;
  - 3) muusikaline liikumine;
  - 4) omalooming;
  - 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
  - 6) muusikaline kirjaoskus;
  - 7) õppekäigud.
16. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest
17. (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika
18. adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.
19. Muusika on aine, mille õpetuse osad on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses, seetõttu on neid keeruline eraldada. Õppeaine koostisosad kattuvad muusikaliste tegevustega.
20. Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut.
21. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.
22. Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete.
23. Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse õppekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerides.
24. Õpilaste silmaringi ja muusikalisemaitse kujundamiseks on vajalikud õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritessening muuseumidesse.
25. Õpilaste üldkultuurilised teadmised põhinevad teadlikkusel kohalikust, omariigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas. See hõlmab teadmisi peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Oluline on kontserdielu korraldamine oma koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning ürituste korraldamise kogemus.
26. Muusika kaudu kujundatakse harmoonilist isiksust, puudutades nii keha, tundeid kui ka intellekti.
27. Muusikaõpetusel on tasakaalustav ja toetav roll õpilase emotsionaalses arengus ning teiste õppeainete omandamises.
28. Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koos musitseerimiseks ning loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust ja emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilase enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.
29. Ühislaulmise ja koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse isamaa-armastust.
30. Muusika ainekava koostades on lähtutud järgmistest põhimõtetest:
  - 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
  - 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
  - 3) julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
  - 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
  - 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujundamisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
  - 6) lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

1.3. Kooliastme õpitulemused

1. Laulmine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tuppa”, „Teele, teele, kurekesed”, „Kevadel” (Juba linnukesed ....), „Kevadpidu” (Elagu kõik ....).

2. Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*’des;
- 2) on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;
- 3) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

10

4. Omalooming

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- 3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 3) eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- 4) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);
- 5) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- 6) väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- 7) seostab muusikapala selle autoritega.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;

- 4) mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- 5) õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
  - a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
  - b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
  - c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
  - d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat;
  - e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.

7. Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

2. Õpeteemad, õpetamise eesmärgid ja teema olulisus; eelnevalt õpitu, millele õppeprotsessis toetutakse; õppesisu; põhimõisted; praktilised tööd ja IKT rakendamine; õppetegevus ja metoodilised soovitused; õpitulemused; õppevahendid ja lõiming teiste ainetega teemade kaupa.

1 klass

Teema: *Mina ja liiklus, Olen koolilaps, Muusika „süda”, Sügise märgid, Sõbrad pillid, Tähtpäevad ja kalendripühad, Mina helimaailma osana, Talve märgid, Päkapikude aeg, Talverõõmud, Tore on olla dirigent! Minu sõbrad, Eesti sünnipäev, Vastlapäev, Muinasjutud ja muud jutud, Tööd ja ametid, Kevade märgid, Kevadpühad, Mina ja aeg, Kallile emale, Metsamuusika, Suve ootel*

Õpetamise eesmärgid ja teema olulisus:

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunsti liigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäeva elu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse.
- 8) arendab vokaalseid võimeid;
- 9) arendab loovust, algatusvõimet ja katsetamisjulgust;
- 10) arendab improvisatsioonivõimet laulmise, rütmilise tegevuse ja pillimängu kaudu;
- 11) musitseerib aktiivselt;
- 12) omandab muusikalise kirjaoskuse põhialused;
- 13) arendab muusikalist mõtlemist ja eneseväljendusoskust;
- 14) arendab muusikalist analüüsivõimet, muusikaliste väljendusvahendite kasutamise oskust

praktilises musitseerimises ja muusika kuulamisel;
15) oskab muusikale hinnangut anda ning oma arvamust põhjendada.

Õppesisu:

Laulmine

* laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;

* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;

* laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;

* laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;

* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;

* laulab peast kooliastme ühislaule: „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Kevadel“ (Juba linnukesed ...), lastelaulud „Lapsed, tupp“

* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.

Pillimäng

* kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato 'des ning iseseisvates palades;

* väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

Muusikaline liikumine

* tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;

* tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

* loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

* kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;

* loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne.;

* kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine

* on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);

* kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;

* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;

* seostab muusikapala selle autoritega.

* eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;

6. Õppekäigud

* kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Põhimõisted: lõpumärk, kordusmärk, refrään, luuletaja, helilooja, pulss, kõlapikkused: TA, TI-TI, TA-A, paus, regilaul, helikõrgus, käemärk ja astmenimi (MI, SO, RA, JO), noodijoonestik, vaikselt, valjult, valjenedes, vaibudes, tõhumärk, meetrum, takt, taktijoon, taktimõõt, dirigent.

Õppetegevus ja metoodilised soovitused:

Kõikide õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse

Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö; loovtöö; vestlus ja arutelu.

* Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;

* Rütmmängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised

küsimus-vastus motiivid;

* tähtnimede kasutamine plaatpillide ja plokkflöödi/6-keelse väikekandle mänguvõtete omandamisel.

* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;

* Kirjalik töö – töövihik.

Õpitulemused:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses kooris; mõistab laulupeo tähendust;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) väärtustab enese ja teiste loomingut.

Õppevahendid:

naturaalklaver, klaveritool, süntesaator, 6-keelsed väikekanded või plokkflöödid, akustilised kitarrid, plokkflöötide komplekt (sopran, alt, tenor, bass).

Orffi instrumentarium:

- 1) plaadpillid: sopran-, altkellamäng; sopran-, alt-, basssülofon; sopran-, altmetallofon; kromaatileine kõlaplaatide komplekt, pehmed ja kõvad nuiad;
- 2) rütmipillid: võrutrummid, džembed, bongod, tamburiin, marakaad, kõlapulgad, trianglid, agogo, kõlakarp/kõlatoru, kastanjetid, guiro, kuljused.

Muud vahendid:

- 1) muusikakeskus HIFI;
- 2) noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- 3) fonoteek (CDd, DVDd, VHSid).

Lõiming:

Eesti keel

õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid

Matemaatika

arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu

Inimeseõpetus

kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad) liiklus

Kehaline kasvatus

laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine

2 klass

Teema: Rütm, Sügis, Takt ja taktimõõt, SO-, MI- ja RA- astmed, Plaadpillid, Heliloojad: A. Vivaldi, Mardi- ja Kadripäev, Eesti rahvapillid, LE- aste, Talv, Jõulud, JO- aste, Heliloojad: Riho Päts, Vastlapäev ehk lihaheitepäev, Meie Isamaa, Rahvalaul, Heliloojad: Rene Eespere, Kevad, Kevadpühad, SO ja RA alumised, Rahvatants, Suvi.

Õpetamise eesmärgid ja teema olulisus:

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;

- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäeva elu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse.
- 8) arendab vokaalseid võimeid;
- 9) arendab loovust, algatusvõimet ja katsetamisjulgest;
- 10) arendab improvisatsioonivõimet laulmise, rütmilise tegevuse ja pillimängu kaudu;
- 11) musitseerib aktiivselt;
- 12) omandab muusikalise kirjaoskuse põhialused;
- 13) arendab muusikalist mõtlemist ja eneseväljendusoskust;
- 14) arendab muusikalist analüüsivõimet, muusikaliste väljendusvahendite kasutamise oskust praktilises musitseerimises ja muusika kuulamisel;
- 15) oskab muusikale hinnangut anda ning oma arvamust põhjendada.

Eelnevalt õpitu, millele õppeprotsessis toetutakse: : lõpumärk, kordusmärk, refrään, luuletaja, helilooja, pulss, kõlapikkused: TA, TI-TI, TA-A, paus, regilaul, helikõrgus, käemärk ja astmenimi (MI, SO, RA, JO), noodijoonestik, vaikselt, valjult, valjenedes, vaibudes, tõhumärk, meetrum, takt, taktijoon, taktimõõt, dirigent.

Õppesisu:

Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.

* laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;

* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;

* laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;

* laulab eesti rahvalaule ja regilaulu seoses kalendritähtpäevadega;

* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;

* laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Kevadpidu“ (Elagu kõik ....).

* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.

* kasutab keha-, rütmi- ja plaadpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato 'des ning iseseisvates palades;

* väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

* tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;

* tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

* loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaadpillidel;

* kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;

* loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;

* kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

* on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);

* kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;

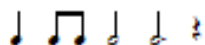
* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;

* seostab muusikapala selle autoritega.

* on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);

* mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

* noodivältused, paus, rütmifiguurid:

* astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA_i, SO_i põhinevad mudelid;

* mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;

* kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;

* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Põhimõisted: rütm, noodipikkused, takt ja taktimõõt, seqno, laterna, fermaat, plaatpillid, ostinato, piano, forte, crescendo, diminuendo, astmenimed: SO, MI, RA, LE, JO, sh alumised SO ja RA, JO-võti.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine: Heliloojad: Riho Päts, Rene Eespere, Antonio Vivaldi

Õppetegevus ja metoodilised soovitusused:

Laulmine :

* laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;

* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;

* laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;

* laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;

* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;

* laulab peast kooliastme ühislaule: „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp", „Kevadel" (Juba linnukesed ....).

* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA_i ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.

Pillimäng :

* kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato 'des ning iseseisvates palades;

* väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

Muusikaline liikumine:

* tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;

* tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming:

* loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

* kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;

* loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;

* kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu:

* on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);

* kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;

* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;

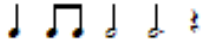
* seostab muusikapala selle autoritega.

* on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad:

* noodivältused, paus, rütmifiguurid:

- * astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RAi, SOi põhinevad mudelid;
- * mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;

Õppekäigud:

* kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;

* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Õpitulemused:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses kooris; mõistab laulupeo tähendust;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) väärtustab enese ja teiste loomingut.

Õppevahendid:

naturaalklaver, klaveritool, süntesaator, 6-keelsed väikekanded või plokkflöödid, akustilised kitarrid, plokkflöötide komplekt (sopran, alt, tenor, bass).

Orffi instrumentarium:

- 1) plaatpillid: sopran-, altkellamäng; sopran-, alt-, basssülofon; sopran-, altmetallofon; kromaatiline kõlaplaatide komplekt, pehmed ja kõvad nuiad;
- 2) rütmipillid: võrutrummid, džembed, bongod, tamburiin, marakaad, kõlapulgad, trianglid, agogo, kõlakarp/kõlatoru, kastanjetid, guiro, kuljused.

Muud vahendid:

- 1) muusikakeskus HIFI;
- 2) noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- 3) fonoteek (CDd, DVDd, VHSid).

Lõiming:

Eesti keel

Õigekiri, liisusalmide, regivärsside loomine,

Kunst

Visuaalne muusikelaamuse kujutamine,

Kehaline kasvatus

Muusikaelamuse kujutamine liikumises

Tööõpetus

Lihtsama pilli valmistamine

3 klass

Teema: Marss, Valss, Polka, Dünaamika, Kaanon, Improvisatsioon, Mardi- ja kadrilaulud, Vokalmuusika ja instrumentaalmuusika, Heliloojad: G. Ernesaks, M. Härma, A. Pärt, W.A.Mozart.

Õpetamise eesmärgid ja teema olulisus:

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse.
- 8) arendab vokaalseid võimeid;
- 9) arendab loovust, algatusvõimet ja katsetamisjulgust;
- 10) arendab improvisatsioonivõimet laulmise, rütmilise tegevuse ja pillimängu kaudu;
- 11) musitseerib aktiivselt;
- 12) omandab muusikalise kirjaoskuse põhialused;
- 13) arendab muusikalist mõtlemist ja eneseväljendusoskust;
- 14) arendab muusikalist analüüsivõimet, muusikaliste väljendusvahendite kasutamise oskust praktilises musitseerimises ja muusika kuulamisel;
- 15) oskab muusikale hinnangut anda ning oma arvamust põhjendada.

Eelnevalt õpitu, millele õppeprotsessis toetutakse: rütm, noodipikkused, takt ja taktimõõt, seqno, latern, fermaat, plaatpillid, ostinato, piano, forte, crescendo, diminuendo, astmenimed: SO, MI, RA, LE, JO, sh alumised SO ja RA, JO-võti.

Õppesisu:

* laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;

* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;

* laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;

* laulab eesti rahvalaule ja regilaulu seoses kalendritähtpäevadega;

* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;

* laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss),

„Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tuppa“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“ (Juba linnukesed ...), „Kevadpidu“ (Elagu kõik ...).

Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA_i, SO_i, JOⁱ, NA, DI ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.

* on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;

* seoses pillimänguga õpitakse tundma viiulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul;

* loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

* kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;

* loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;

* kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

* on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);

* kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;

* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;

* seostab muusikapala selle autoritega.

* eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat.

rütmifiguurid ja paus:

* astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA_i, SO_i, JOⁱ, NA, DI põhinevad mudelid;

* JO- ja RA- astmerida (duur ja moll) seoses lauludega

* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:

- meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
- koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
- muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat;
- laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern, segno, volt.

Põhimõisted: noodipikkused, taktimõõt, paus, kaanon, TI-RI-TI-RI, TAI-RI, ülemine JO, astmed: NA, DI, JO-astmerida ja RA-astmerida, forte, piano, crescendo ja diminuendo.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine: Heliloojad: G. Ernesaks, M. Härma, A. Pärt, W.A.Mozart.

Õppetegevus ja metoodilised soovitused:

Laulmine :

* laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;

* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;

* laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;

* laulab eesti rahvalaule ja regilaulu seoses kalendritähtpäevadega;

* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;

* laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadpidu“ (Elagu kõik ....).

* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA_i, SO_i, JOⁱ, NA, DI ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.

Pillimäng:

* on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;

* seoses pillimänguga õpitakse tundma viiulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul;

Muusikaline liikumine:

* tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;

* tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming:

* loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

* kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;

* loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;

* kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

* on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);

* kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;

* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;

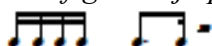
* seostab muusikapala selle autoritega.

* eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat.

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad:

* mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

* rütmifiguurid ja paus:

* tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides:

* astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO₁, NA, DI põhinevad mudelid;

* JO- ja RA- astmerida (duur ja moll) seoses lauludega

* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:

a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;

b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;

c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;

d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat;

e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern, segno, volt.

Õppekäigud:

* kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;

* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Õpitulemused:

1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;

2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses kooris; mõistab laulupeo tähendust;

3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;

4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);

5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;

6) rakendab pillimängu kaasmängudes;

7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;

8) väärtustab enese ja teiste loomingut.

Õppevahendid:

naturaalklaver, klaveritool, süntesaator, 6-keelsed väikekanded või plokkflöödid, akustilised kitarrid, plokkflöötide komplekt (sopran, alt, tenor, bass).

Orffi instrumentarium:

- 1) *plaatpillid: sopran-, altkellamäng; sopran-, alt-, basssülofon; sopran-, altmetallofon; kromaatile line kõlaplaatide komplekt, pehmed ja kõvad nuiad;*
- 2) *rütmipillid: võrutrummid, džembed, bongod, tamburiin, marakaad, kõlapulgad, trianglid, agogo, kõlakarp/kõlatoru, kastanjetid, guiro, kuljused.*

Muud vahendid:

- 1) *muusikakeskus HIFI;*
- 2) *noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;*
- 3) *fonoteek (CDd, DVDd, VHSid).*

Lõiming:

Eesti keel

Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutus

Matemaatika

Joon, noodivälitused, taktimõõt, laulu osad, fermaat, sümbolid

Tööõpetus

rütmikaardid omavalmistatud rütmipillide kasutamine taktimõõdu eristamisel

Inimeseõpetus

meetrum, vaikselt, valjult, tempo

Kehaline kasvatus

rahvatants

Kunst

Kõlavärv

4 klass

Teema: *Hääl ja hääleliligid, J.S.Bach, , Keelpillid, Puhkpillid, Löökpillid, Klahvpilli, Astmerekad (duur ja moll), Dünaamika, Rütmipillused, L. van Beethoven, muusikaline vorm. Eesti rahvapillid.*

Õpetamise eesmärgid ja teema olulisus:

4. klassis on peatähelepanu suunatud õpilase motivatsiooni, huvitatuse ja hinnangulise suhtumise kujundamisele. Vokaalsete võimete arendamisel pööratakse tähelepanu hääle kõlavusele, ilmekusele ning hääle individuaalsetele omadustele (tämbel, diapason). Arendatakse mitmehäälset laulmist, iseseisva musitseerimise oskust, loovust ja improvisatsioonivõimet. Õpilaste muusikalist maailmapilti avardatakse erinevate maade rahvalaulude, muusikapalade ja tantsude kaudu.

Õpilane:

- 1) *tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;*
- 2) *tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;*
- 3) *mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;*
- 4) *kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;*
- 5) *väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäeva elu rikastajana;*
- 6) *teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;*
- 7) *teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda.*

Eelnevalt õpitu, millele õppeprotsessis toetutakse: *noodipikkused, taktimõõt, paus, kaanon, TI-RI-TI-RI, TAI-RI, ülemine JO, astmed: NA, DI, JO-astmerida ja RA-astmerida, forte, piano, crescendo ja diminuendo.*

* Vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, väljendusvahendid).
* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;

* Kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.

Pillimäng:

* Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;

* rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised

küsimus-vastus motiivid;

* absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus;

* süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.

Muusikaline liikumine:

* Orffi pedagoogika;

* individuaalne, paaris- ja rühmatöö

Oma looming:

* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid;

* lihtsamate pillide valmistamine;

* kirjalik töö – töövihik.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Vestlus, arutelu, individuaalne ja rühmatöö: helilooja, teksti autor, oskussõnad, väljendusvahendid, vorm, hääleliigid, instrumentaal- ja vokaalmuusika, pilliliigid, eesti rahvamuusika, autorlus

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara:

* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;

* kirjalik töö – töövihik.

Õppekäigud:

* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;

* muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;

* kirjalik töö – töövihik.

Õpitulemused:

* Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;

* Oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi

* Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades

* Laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust

* Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule

* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid)

* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel)

* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)

* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises)

* Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades

* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus)

* Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust

* Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat

* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses)

* Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles

Õppevahendid:

naturaalklaver, klaveritool, süntesaator, 6-keelsed väikekanded või plokkflöödid, akustilised kitarrid, plokkflöötide komplekt (sopran, alt, tenor, bass).

Orffi instrumentarium:

- 1) plaadpillid: sopran-, altkellamäng; sopran-, alt-, basssülofon; sopran-, altmetallofon; kromaatileine kõlaplaatide komplekt, pehmed ja kõvad nuiad;
- 2) rütmipillid: võrutrummid, džembed, bongod, tamburiin, marakaad, kõlapulgad, trianglid, agogo, kõlakarp/kõlatoru, kastanjetid, guiro, kuljused.

Muud vahendid:

- 1) muusikakeskus HIFI;
- 2) noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- 3) fonoteek (CDd, DVDd, VHSid).

Lõiming:

Eesti keel

teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus, Silbitamine teksti rütmistamisel

Matemaatika

helipikkused ja

-kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused

helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad)

Kirjandus

laulutekstide autorid,

Matemaatika

laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus

Ühiskonnaõpetus

kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus

Kehaline kasvatus

õige kehahoid ja hingamine

Tööõpetus

lihtsate pillide valmistamine

5 klass

Teema: Noodipüramiid, Pausipüramiid, Taktimõõt, Klaviatuur ja tähtnimed, koor, sümfooniaorkester, Helilaad ja helistik, Eesti (rahvapillid ja rahvatantsud), Soome, Venemaa, Rootsi Norra, Paralleelhelistikud, Läti, Leedu, E. Grieg. „Peer Günt”.

Õpetamise eesmärgid ja teema olulisus:

5. klassis on peatähelepanu suunatud õpilase motivatsiooni, huvitatuse ja hinnangulise suhtumise kujundamisele. Vokaalsete võimete arendamisel pööratakse tähelepanu hääle kõlavusele, ilmekusele ning hääle individuaalsetele omadustele (tämbel, diapason). Arendatakse mitmehäälset laulmist, iseseisva musitseerimise oskust, loovust ja improvisatsioonivõimet. Õpilaste muusikalist maailmapilti avardatakse erinevate maade rahvalaulude, muusikapalade ja tantsude kaudu.

Õpilane:

1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;

- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda.

Eelnevalt õpitu, millele õppeprotsessis toetutakse: noodipikkused, taktimõõt 4/4, duur-helilaad ja duur-kolmkõla, kaheksandikpaus, dünaamika, moll-helilaad ja moll-kolmkõla, TI-TI-RI JA TI-RI-TI, koloratuursopran, sopran, alt, mezzosopran, kontralt, kontratenor, tenor, bariton, bass, keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, TA-I-TI, eesti rahvapillid, 2-osaline muusikavorm, 3-osaline muusikavorm

Õppesisu:

- * laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- * laulab eakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatena;
- * rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- * laulab peast kooliastme ühislaule:
Eesti hümn (Fr. Pacius), "Kui Kungla rahvas" (K. A. Hermann); "Mu isamaa armas" (saksa rhvl), "Eesti lipp" (E. Võrk), "Püha öö" (F. Gruber); "Kas tunned maad" (J. Berad), "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl);
- * laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA□, SO□, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;
- * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.
- * seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
- * kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato 'des ning iseseisvates palades;
- * rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga,
- * seostab helistikke ja toonika kolmkõlasid C-duur, a-moll pillimänguga;
- * tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- * tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- * väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt); Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra
- * loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato 'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- * kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- * loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- * kasutab muusika karakteri ja meeoleolu väljendamiseks loovliikumist.
- * kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm);
- * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- * teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.
- * kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit

Õpitulemused:

* Osaleb meelega muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;

* Oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi

* Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades

* Laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust

* Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule

* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid)

* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel)

* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)

* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises)

* Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades

* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus)

* Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust

* Leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas

* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel)

* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses)

* Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles

Õppevahendid:

naturaalklaver, klaveritool, süntesaator, 6-keelsed väikekanded või plokkflöödid, akustilised kitarrid, plokkflöötide komplekt (sopran, alt, tenor, bass).

Orffi instrumentarium:

1) plaatpillid: sopran-, altkellamäng; sopran-, alt-, basssülofon; sopran-, altmetallofon; kromaatileine kõlaplaatide komplekt, pehmed ja kõvad nuiad;

2) rütmipillid: võrutrummid, džembed, bongod, tamburiin, marakaad, kõlapulgad, trianglid, agogo, kõlakarp/kõlatoru, kastanjetid, guiro, kuljused.

Muud vahendid:

1) muusikakeskus HIFI;

2) noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;

3) fonoteek (CDd, DVDd, VHSid).

Lõiming:

Eesti keel

Õigekiri, sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus,

Kunst

Visuaalne muusikelaamuse kujutamine, kõlavärv

Kehaline kasvatus

Muusikelaamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus, rahvatants, muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud

Matemaatika

Loogika, arutlusoskus, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), helipikkused ja

-kõrgused, murrud, helikõrguste vahelised kaugused

Arvutiõpetus

teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta, muusikaterminitele seletuste leidmine internetis

Võõrkeel

itaaliakeelsete terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega

Inimeseõpetus

meetrum, vaikselt, valjult, tempo

noodiväljused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine

Kirjandus

Autorlus.

6 klass

Teema: N. Rimski-Korsakov. „Seherezade”, Suurbritannia, liri, Tempo, Dünaamika, Poola, Ungari, Austria, Saksamaa, „Nukitsamees”, Helilaad, M.Mussorgski. „Pildid näituselt”

Õpetamise eesmärgid ja teema olulisus:

6. klassis on peatähelepanu suunatud õpilase motivatsiooni, huvitatuse ja hinnangulise suhtumise kujundamisele. Vokaalsete võimete arendamisel pööratakse tähelepanu hääle kõlavusele, ilmekusele ning hääle individuaalsetele omadustele (tämbel, diapason).

Arendatakse mitmehälset laulmist, iseseisva musitseerimise oskust, loovust ja improvisatsioonivõimet. Õpilaste muusikalist maailmapilti avardatakse erinevate maade rahvalaulude, muusikapalade ja tantsude kaudu.

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunsti liigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäeva elu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda.

Eelnevalt õpitu, millele õppeprotsessis toetutakse: taktimõõt 3/8 ja 6/8, tähtnimed: c,d,e,f,g,a,h,c; dirigent, C-duur, a-moll, G-duur, diees, bemoll, bekarr, juhulikud märgid, e-moll, harmooniline moll.

Õppesisu:

* laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;

* laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatega;

* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;

* laulab peast kooliastme ühislaule:

Eesti hümn (Fr. Pacius), "Kui Kungla rahvas" (K. A. Hermann); "Mu isamaa armas" (saksa rhl), "Eesti lipp" (E. Võrk), "Püha öö" (F. Gruber); "Kas tunned maad" (J. Berad), "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl);

* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA□,

SO□, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;

* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega.

* seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;

* kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato 'des ning iseseisvates palades;

* rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga,

* seostab helistikke G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll pillimänguga

* tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;

* väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa

* loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato 'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

* kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;

* loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;

* kasutab muusika karakteri ja meeoleu väljendamiseks loovliikumist.

* kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm);

* iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;

* teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

* tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;

* on tutvunud (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatraditsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;

* mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

* rütmifiguurid:

* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA□,

SO□, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;

* Helistikud G – e, F – d;

* kaheksandik taktimõõdu tutvustamine laulurepertuaarist tulenevalt;

* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:

a) eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees

(#), bemoll (b), bekarr (♯); paralleelhelistikud

b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;

c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);

d) tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo;

e)+ kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .

* arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;

* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Põhimõisted: *largo – prestissimo, pianissimo – fortissimo, F- duur, d- moll*

Praktilised tööd ja IKT rakendamine: *N. Rimski-Korsakov. „Seherezade”, Suurbritannia, liri, Poola, Ungari, Austria, Saksamaa, „Nukitsamees”, Helilaad, M.Mussorgski. „Pildid näituselt”*

Õppetegevus ja metoodilised soovitused:

Laulmine:

* *Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor);*

* *Laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi;*

* *Vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, väljendusvahendid).*

* *Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;*

* *Kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.*

Pillimäng:

* *Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;*

* *rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid;*

* *absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus;*

* *süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.*

Muusikaline liikumine:

* *Orffi pedagoogika;*

* *individuaalne, paaris- ja rühmatöö.*

Omalooming:

Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid;

* *lihtsamate pillide valmistamine;*

* *kirjalik töö – töövihik.*

Muusika kuulamine ja muusikalugu:

Vestlus, arutelu, individuaalne ja rühmatöö: helilooja, teksti autor, oskussõnad, väljendusvahendid, vorm, hääleliigid, instrumentaal- ja vokaalmuusika, pilliliigid, eesti rahvamuusika, autorlus

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara

* *Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;*

* *kirjalik töö – töövihik.*

Õppekäigud

* *Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;*

* *muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;*

* *kirjalik töö – töövihik.*

Õpitulemused:

* *Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;*

* *Oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi*

* *Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades*

* *Laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivalises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust*

* *Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule*

- * Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid)
- * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel)
- * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)
- * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises)
- * Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades
- * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus)
- * Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust
- * Leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas
- * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel)
- * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses)
- * Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles

Õppevahendid:

naturaalklaver, klaveritool, süntesaator, 6-keelsed väikekanded või plokkflöödid, akustilised kitarrid, plokkflöötide komplekt (sopran, alt, tenor, bass).

Orffi instrumentarium:

- 1) plaatpillid: sopran-, altkellamäng; sopran-, alt-, basssülofon; sopran-, altmetallofon; kromaatileine kõlaplaatide komplekt, pehmed ja kõvad nuiad;
- 2) rütmipillid: võrutrummid, džembed, bongod, tamburiin, marakaad, kõlapulgad, trianglid, agogo, kõlakarp/kõlatoru, kastanjetid, guiro, kuljused.

Muud vahendid:

- 1) muusikakeskus HIFI;
- 2) noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- 3) fonoteek (CDd, DVDd, VHSid).

Lõiming:

Eesti keel

Õigekiri, sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus,

Kunst

Visuaalne muusikelamuse kujutamine, kõlavärv

Kehaline kasvatus

Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus, rahvatants, muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud

Matemaatika

Loogika, arutlusoskus, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), helipikkused ja

-kõrgused, murrud, helikõrguste vahelised kaugused, noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine

Arvutiõpetus

teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta, muusikaterminitele seletuste leidmine internetis, Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis

Võõrkeel

itaaliakeelsete terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega

Inimeseõpetus

meetrum, vaikselt, valjult, tempo

noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine

Kirjandus

Autorlus.

7 klass

Teema: Helide maailm, Keelpillid, Löökpillid, Puhkpillid, Traditsioonid ja maailma rahvaste muusika: Araabia, Juudid, Austraalia, Hiina, Jaapan, India, Bali ja Jaava saar.

Õpetamise eesmärgid ja teema olulisus:

7. klassis on musitseerimise aluseks eakohane laulurepertuaar ja pillimäng. Muusikalisi teadmisi ja oskusi rakendatakse musitseerimisel, muusikavormide ja -žanrite tundmaõppimisel.

- arendamine vokaalseid võimeid;
- arendamine loovust, algatusvõimet ja katsetamisjulgust;
- arendamine improvisatsioonivõimet laulmise, rütmilise tegevuse ja pillimängu kaudu;
- musitseerimine aktiivselt;
- omandamine muusikalise kirjaoskuse põhialused;
- arendamine muusikalist mõtlemist ja eneseväljendusoskust;
- arendamine muusikalist analüüsivõimet, muusikaliste väljendusvahendite kasutamise oskust praktilises musitseerimises ja muusika kuulamisel;
- oskus muusikale hinnangut anda ning oma arvamust põhjendada.

Eelnevalt õpitu, millele õppeprotsessis toetutakse: largo – prestissimo, pianissimo – fortissimo, F-duur, d- moll

Õppesisu:

* laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoide häälemurdeperioodil;

* laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;

* osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;

* laulab peast kooliastme ühislaule:

„Eesti hümn“ (F.Pacius), "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), "Oma laulu ei leia ma üles" (V. Ojakäär), "Laul Põhjamaast" (Ü. Vinter), "Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen), "Saaremaa valss" (R. Valgre), "Kalevite kants" (P. Veebel),

"Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks), "Me pole enam väikesed" (A. Oit).

* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA□, SO□, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;

* mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides

* absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²);

* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;

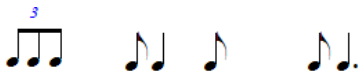
* kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;

* rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;

* helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt;

- * tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
  - * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Prantsuse jt
  - * loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
  - * loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato 'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
  - * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
  - * loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
  - * väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu;
  - * loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades;
  - * kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);
  - * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;
  - * eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;
- Keelpillid: poogenpillid viiul, viola e altviiul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr;
Puhkpillid: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; Löökpillid: kindla helikõrgusega timpan, ksilofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt;
- * eristab kõla järgi pillikoosseise:
  - Orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester);
  - * mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:
  - * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:

- * mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- * mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- * kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- * + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;
- * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
  - a) elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
- * arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara

Põhimõisted: helivältuste põhikujud ja neile vastavad pausid, sünkoop, triool, alla breve taktimõõt, noodivõtmed, helilaad ja helisük (paralleelsed: D-duur, h-moll. B-duur, g-moll, A-duur, fis-moll), kromaatiline helirida, alusastmed-madaldused-kõrgendused,

Praktilised tööd ja IKT rakendamine: Keelpillid, Löökpillid, Puhkpillid, Traditsioonid ja maailma rahvaste muusika: Araabia, Juudid, Austraalia, Hiina, Jaapan, India, Bali ja Jaava saar.

Õppetegevus ja metoodilised soovitused:

Laulmine

* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor)

* Laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi

* Vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, väljendusvahendid).

* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;

* Kajamäng, rütmilis-meloodilisedküsimus-vastus motiivid.

Pillimäng

* Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;

* Rütmmängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid;

* Absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus;

* Süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.

Muusikaline liikumine

* Orffi pedagoogika;

* individuaalne, paaris- ja rühmatöö.

Omalooming

* Orffi pedagoogika –omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid;

* Rondo- ja variatsioonivorm;

* Lihtsamate pillide valmistamine;

* Kirjalik töö – töövihik;

* Infotehnoloogia – noodistusprogramm(id).

Muusika kuulamine ja muusikalugu

* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;

* Vestlus, arutelu, analüüs;

* Orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.;

* Kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, poster jne.;

* Infotehnoloogia – power-point presentatsioon jne.

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara

* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;

* Kirjalik töö – töövihik jne.

Õppekäigud

* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;

* Vestlus, arutelu, analüüs või muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;

* Kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, poster jne.;

Õpitulemused:

* Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme

* Oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;

* kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes;

* valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.

* Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;

* Laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust

* Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule

- * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel);
- * Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid)
- * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus);
- * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises);
- * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus);
- * Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult
- * Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes
- * Teab autoriõigusi ja sellega kaasnevat õigusi ja kohustusi
- * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- * Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused
- * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- * Huvitub muusikaalases tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus

Õppevahendid:

naturaalklaver, klaveritool, süntesaator, 6-keelsed väikekanded või plokkflöödid, akustilised kitarrid, plokkflöötide komplekt (sopran, alt, tenor, bass).

Orffi instrumentarium:

- 1) plaatpillid: sopran-, altkellamäng; sopran-, alt-, basssülofon; sopran-, altmetallofon; kromaatileine kõlaplaatide komplekt, pehmed ja kõvad nuiad;
- 2) rütmipillid: võrutrummid, džembed, bongod, tamburiin, marakaad, kõlapulgad, trianglid, agogo, kõlakarp/kõlatoru, kastanjetid, guiro, kuljused.

Muud vahendid:

- 1) muusikakeskus HIFI;
- 2) noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- 3) fonoteek (CDd, DVDd, VHSid).

Lõiming:

Eesti keel,

teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus, Silbitamine teksti rütmistamisel

Kirjandus

laulutekstide autorid,

Matemaatika

laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud, helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted

Loodusõpetus

liikumine/dünaamika,

Inimeseõpetus

õige, vale, normid-reeglid,

Tööõpetus

endavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös

Kehaline kasvatus

kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted, eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated

Ajalugu

Eesti ja erinevate maade kultuurilugu

Arvutiõpetus

lihtsamate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades,

Võõrkeel

itaaliakeelsete terminite tähenduse mõistmine.

8 klass

Teema: Klahvpillid, Elektrofonid, Rahvaste muusika: Hispaania, Ladina-Ameerika, Brasiilia, Argentina, Kuuba, Jamaica, Mehhiko, Põhja-Ameerika, Indiaanlased, Eskimod, Euroameerika, Afroameerika muusikad, Rock- ja popmuusika: Muusikatööstus ja äri, Tööstusliku popmuusika algus, Kantri, Rock'n'roll, Briti 1960. Aastate muusika, Folk rock, Soul, Funk, Heavy rock, Progressivne rock, jazz rock ja jazz fusion, Disko, Punk rock ja grunge, Hiphop, Elektrooniline popmuusika, Superstaarid.

Õpetamise eesmärgid ja teema olulisus:

8. klassis on musitseerimise aluseks eakohane laulurepertuaar ja pillimäng. Muusikalisi teadmisi ja oskusi rakendatakse musitseerimisel, muusikavormide ja žanrite tundmaõppimisel.

- arendamine vokaalseid võimeid;
- arendamine loovust, algatusvõimet ja katsetamisjulgust;
- arendamine improvisatsioonivõimet laulmise, rütmilise tegevuse ja pillimängu kaudu;
- musitseerimine aktiivselt;
- omandamine muusikalise kirjaoskuse põhialused;
- arendamine muusikalist mõtlemist ja eneseväljendusoskust;
- arendamine muusikalist analüüsivõimet, muusikaliste väljendusvahendite kasutamise oskust praktilises musitseerimises ja muusika kuulamisel;
- oskus muusikale hinnangut anda ning oma arvamust põhjendada.

Eelnevalt õpitu, millele õppeprotsessis toetutakse: heliväljenduste põhikujud ja neile vastavad pausid, süntkoop, triool, alla breve taktimõõt, noodivõtmed, helilaad ja helisüük (paralleelsed: D-duur, h-moll. B-duur, g-moll, A-duur, fis-moll), kromaatilise helirida, alusastmed-madaldused-kõrgendused,

Õppesisu:

* laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil;

* laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;

* osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;

* laulab peast kooliastme ühislaule:

„Eesti hümn“ (F.Pacius), "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), "Oma laulu ei leia ma üles" (V. Ojakäär), "Laul Põhjamaast" (Ü. Vinter), "Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen), "Saaremaa valss" (R. Valgre), "Kalevite kants" (P. Veebel), "Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks), "Me pole enam väikesed" (A. Oit).

- * laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA□, SO□, JO', LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;
- * mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides
- * absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²);
- * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;
- * kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato 'des ning iseseisvates palades;
- * rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- * helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt;
- * tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika, Idamaade
- * loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- * loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato 'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- * loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- * väljendab muusika karakterit ja meeolelu ning enda loominguide ideid liikumise kaudu;
- * loominguide ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades;
- * kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);
- * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- * eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;
- * eristab kõla ja kuju järgi:

Klahvpillid: klaver, klavessiin, orel, akordion;

Elektrofonid: süntesaator, elektriklaver; *eristab kõla järgi pillikoosseise:

Orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester);

Ansamblid: (keelpillikvartett, pop- ja džässansambel);

* eristab pop-, rokk-,

* on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;

* tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi

* mõistab all olevate helivõtuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

* noodivõtused, rütmifiguurid ja pausid:

* teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;

* + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;

* mõistab all olevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:

a) elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;

b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel;

c) rondo, variatsioon,

d) pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika;

* *arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;*

* *kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara*

Põhimõisted: helivõlvuste põhikujud ja neile vastavad pausid, triool, taktimõõdud 7/8, 9/8, oktaavid noodijoonestikul, Es-duur, c-moll, kromaatilise helirida, juhuslikud kõrgendused ja madaldused, vorm muusikas, kaldumine ja modulatsioon.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine: Klahvpillid, Elektrofonid, Rahvaste muusika: Hispaania, Lõuna-Ameerika, Brasiilia, Argentina, Kuuba, Jamaica, Mehhiko, Põhja-Ameerika, Indiaanlased, Eskimod, Euroameerika, Afroameerika muusikad, Rock- ja popmuusika: Muusikatööstus ja äri, Tööstusliku popmuusika algus, Kantri, Rock'n'roll, Briti 1960. Aastate muusika, Folk rock, Soul, Funk, Heavy rock, Progressiivne rock, jazz rock ja jazz fusion, Disko, Punk rock ja grunge, Hiphop, Elektrooniline popmuusika, Superstaarid.

Õppetegevus ja metoodilised soovitused:

Laulmine

* *Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor)*

* *Laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi*

* *Vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, väljendusvahendid).*

* *Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;*

* *Kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.*

Pillimäng

* *Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;*

* *Rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid;*

* *Absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus;*

* *Süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine muusitseerimisel.*

Muusikaline liikumine

* *Orffi pedagoogika;*

* *individuaalne, paaris- ja rühmatöö.*

Omalooming

* *Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid;*

* *Rondo- ja variatsioonivorm;*

* *Lihtsamate pillide valmistamine;*

* *Kirjalik töö – töövihik;*

* *Infotehnoloogia – noodistusprogramm(id).*

Muusika kuulamine ja muusikalugu

* *Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;*

* *Vestlus, arutelu, analüüs;*

* *Orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.;*

* *Kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, poster jne.;*

* *Infotehnoloogia – power-point presentatsioon jne.*

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara

* *Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;*

* *Kirjalik töö – töövihik jne.*

Õppekäigud

- * *Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;*
- * *Vestlus, arutelu, analüüs või muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;*
- * *Kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, poster jne.;*

Õpitulemused:

- * *Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme*
- * *Oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;*
- * *kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes;*
- * *valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.*
- * *Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;*
- * *Laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust*
- * *Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule*
- * *Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel);*
- * *Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid)*
- * *Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus);*
- * *Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises);*
- * *Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus);*
- * *Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult*
- * *Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes*
- * *Teab autoriõigusi ja sellega kaasnevat õigusi ja kohustusi*
- * *Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;*
- * *Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused*
- * *Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;*
- * *Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus*

Õppevahendid:

naturaalklaver, klaveritool, süntesaator, 6-keelsed väikekanded või plokkflöödid, akustilised kitarrid, plokkflöötide komplekt (sopran, alt, tenor, bass).

Orffi instrumentarium:

- 1) *plaatpillid: sopran-, altkellamäng; sopran-, alt-, basssülofon; sopran-, altmetallofon; kromaatileine kõlaplaatide komplekt, pehmed ja kõvad nuiad;*
- 2) *rütmipillid: võrutrummid, džembed, bongod, tamburiin, marakaad, kõlapulgad, trianglid, agogo, kõlakarp/kõlatoru, kastanjetid, guiro, kuljused.*

Muud vahendid:

- 1) *muusikakeskus HIFI;*
- 2) *noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;*
- 3) *fonoteek (CDd, DVDd, VHSid).*

Lõiming:

Eesti keel,

teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus, Silbitamine teksti rütmistamisel, tekstide loomine

Kirjandus

laulutekstide autorid, teksti analüüs

Matemaatika

muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud, muusikapala vorm, noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud, helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted

Ühiskonnaõpetus

liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo), inimõigused/autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika

Ajalugu

Eesti ja erinevate maade kultuurilugu

Bioloogia

kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus,

Kehaline kasvatus

eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated,

Kunst

kõlavärv

9 klass

Teema: Muusika esitamise koosseis: Ansambel, Orkester, Hääl ja hääleliigid, Itaalia, Ooper, Operett, Muusikal, Prantsusmaa, Ballett, Eesti muusikatetri arengulugu,, Aafrika, Jazz (New Orleansi jazz, Dixieland, Chicago jazz, Sving, Bebop, Cool jazz, Hard bop, Free jazz, Jazz rock), Filmimuusika.

Õpetamise eesmärgid ja teema olulisus:

9. klassis on musitseerimise aluseks eakohane laulurepertuaar ja pillimäng. Muusikalisi teadmisi ja oskusi rakendatakse musitseerimisel, muusikavormide ja -žanrite tundmaõppimisel.

- arendamine vokaalseid võimeid;
- arendamine loovust, algatusvõimet ja katsetamisjulgest;
- arendamine improvisatsioonivõimet laulmise, rütmilise tegevuse ja pillimängu kaudu;
- musitseerimine aktiivselt;
- omandamine muusikalise kirjaoskuse põhialused;
- arendamine muusikalist mõtlemist ja eneseväljendusoskust;
- arendamine muusikalist analüüsivõimet, muusikaliste väljendusvahendite kasutamise oskust praktilises musitseerimises ja muusika kuulamisel;
- oskus muusikale hinnangut anda ning oma arvamust põhjendada.

Eelnevalt õpitu, millele õppeprotsessis toetutakse: helivältuste põhikujud ja neile vastavad pausid, triool, taktimõõdud 7/8, 9/8, oktaavid noodijoonestikul, Es-duur, c-moll, kromaatileine helirida, juhuslikud kõrgendused ja madaldused, vorm muusikas, kaldumine ja modulatsioon.

Õppesisu:

* laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;

* laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;

* osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;

* laulab peast kooliastme ühislaule:

„Eesti hümn“ (F.Pacius), "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), "Oma laulu ei leia ma üles" (V. Ojakäär), "Laul Põhjamaast" (Ü. Vinter), "Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen), "Saaremaa valss" (R. Valgre), "Kalevite kants" (P. Veebel), "Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks), "Me pole enam väikesed" (A. Oit).

* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA□, SO□, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;

* mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides

* absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²);

* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;

* kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato 'des ning iseseisvates palades;

* rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;

* helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt;

* tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;

* väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Prantsuse, Itaalia, Aafrika,

* loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

* loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato 'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

* kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);

* loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;

* väljendab muusika karakterit ja meeoleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu;

* loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades;

-* kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsioon- ja rondovormi);

* arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;

* eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;

* eristab kõla ja kuju järgi:

Orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester);

Ansamblid: (keelpillikvartett, pop- ja džässansambel);

* eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat (ooperi, opereti, muusikali ja balleti).

* tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi

* mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;

* mõistab helistike C-a, G-e, F-d (repertuaarist tulenevalt D-h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;

- * kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- * teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- * + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;
- * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
  - a) elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
  - b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel;
  - c) rondo, variatsioon,
  - d) džässmuusika, süvamuusika;
- * arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

Põhimõisted: helivältuste põhikujud ja neile vastavad pausid, triool, taktimõõdud 7/8, 9/8, oktaavid noodijoonestikul, Es-duur, c-moll, kromaatiline helirida, juhuslikud kõrgendused ja madaldused, vorm muusikas, kaldumine ja modulatsioon, intervallid, harmoonia, laulude saatmine klaveril, kitarril.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine: Muusika esitamise koosseis: Ansambel, Orkester, Häääl ja hääleliligid, Itaalia, Ooper, Operett, Muusikal, Prantsusmaa, Ballett, Eesti muusikatetri arengulugu,, Aafrika, Jazz (New Orleansi jazz, Dixieland, Chicago jazz, Sving, Bebop, Cool jazz, Hard bop, Free jazz, Jazz rock), Filmimuusika.

Õppetegevus ja metoodilised soovitused:

Laulmine

- * Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor)
- * Laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi
- * Vestlus (laulu sisu, helilooja, teksti autor, väljendusvahendid).
- * Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;
- * Kajakamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.

Pillimäng

- * Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;
- * Rütlimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid;
- * Absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus;
- * Süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.

Muusikaline liikumine

- * Orffi pedagoogika;
- * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.

Omalooming

- * Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid;
- * Rondo- ja variatsioonivorm;
- * Lihtsamate pillide valmistamine;
- * Kirjalik töö – töövihik;
- * Infotehnoloogia – noodistusprogramm(id).

Muusika kuulamine ja muusikalugu

- * Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;
- * Vestlus, arutelu, analüüs;

- * Orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.;
- * Kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, poster jne.;
- * Infotehnoloogia – power-point presentatsioon jne.

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara

- * Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;
- * Kirjalik töö – töövihik jne.

Õppekäigud

- * Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;
- * Vestlus, arutelu, analüüs või muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;
- * Kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, poster jne.;

Õpitulemused:

- * Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme
- * Oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- * kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes;
- * valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.
- * Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;
- * Laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust
- * Oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule
- * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel);
- * Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid)
- * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus);
- * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises);
- * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus);
- * Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult
- * Väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes
- * Teab autoriõigusi ja sellega kaasnevat õigusi ja kohustusi
- * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- * Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused
- * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- * Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus

Õppevahendid:

naturaalklaver, klaveritool, süntesaator, 6-keelsed väikekanded või plokkflöödid, akustilised kitarrid, plokkflöötide komplekt (sopran, alt, tenor, bass).

Orffi instrumentarium:

- 1) plaatpillid: sopran-, altkellamäng; sopran-, alt-, basssülofon; sopran-, altmetallofon; kromaatileine kõlaplaatide komplekt, pehmed ja kõvad nuiad;

2) rütmipillid: võrutrummid, džembed, bongod, tamburiin, marakaad, kõlapulgad, trianglid, agogo, kõlakarp/kõlatoru, kastanjetid, guiro, kuljused.

Muud vahendid:

- 1) muusikakeskus HIFI;
- 2) noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- 3) fonoteek (CDd, DVDd, VHSid).

Lõiming:

Eesti keel,

teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus, Silbitamine teksti rütmistamisel, tekstide loomine

Kirjandus

laulutekstide autorid, teksti analüüs

Matemaatika

muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud, muusikapala vorm, noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud, helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted, loogika, arutus-, analüüsi- ja põhjendusoskus

Ühiskonnaõpetus

liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo), inimõigused/autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika

Ajalugu

Eesti ja erinevate maade kultuurilugu

Bioloogia

kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus,

Kehaline kasvatus

eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated,

Kunst

Kõlavärv, visuaalne muusikelamuse kujutamine, poster,

Võõrkeel

itaaliakeelsete terminite tähenduse mõistmine.

3. Üldpädevuste arendamine

Suutlikkus tõhusaid õpistrateegiaid ning sobivat õpistiili kasutades juhtida oma õpitegevust: end õppimisele häälendada, motiveerida, otsida vajalikku teavet, omada ülevaadet oma teadmistest, suhestada oma teadmine teiste inimeste looduga ja luua uus teadmine, seirata ja hinnata oma mõtte- ja õpitegevust.

Väärtuspädevus

Suutlikkus tajuda oma seotust teiste inimestega, oma ja muude rahvaste kultuuriga, loodusega, inimese looduga, hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohalt.

Sotsiaalne pädevus

Suutlikkus orienteeruda ühiskonnaelus; kaasaja ning mineviku ühiskondlike nähtuste ja arengute mõistmine, valmisolek toetada demokraatlikke muutusi ühiskonnas. Sotsiaalse pädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena ühiskonnaõpetus, ajalugu, geograafia, inimeseõpetus, kirjandus, kunst, muusika; läbivad teemad Keskkond ja säästev areng, Turvalisus ning Tööalane karjäär ja selle kujundamine.

Enesemääratluspädevus

Suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, mõtestada oma tegevusi ja käitumist ühiskonnas, kujundada end isiksusena.

Õpipädevus

Suutlikkus tõhusaid õpistrateegiaid ning sobivat õpistiili kasutades juhtida oma õpitegevust: end õppimisele häälestada, motiveerida, otsida vajalikku teavet, omada ülevaadet oma teadmistest, suhestada oma teadmine teiste inimeste looduga ja luua uus teadmine, seirata ja hinnata oma mõtte- ja õpitegevust.

Keelepädevus

Suutlikkus keele vahendusel mõista, talletada, edastada, vahetada, tõlgendada ja luua tekste. Kõige laiemalt tähendab kommunikatiivne pädevus suutlikkust suhelda erinevates situatsioonides ning teemadel suulises ja kirjalikus vormis.

Matemaatikapädevus

Suutlikkus opereerida mis tahes objektidega sel viisil, et vaadeldakse nendevahelisi suhteid ja nende mudeleid formaliseeritult Läbiv teema Infotehnoloogia ning meedia.

Kultuuripädevus

Suutlikkus orienteeruda kultuuris, nautida kunstiloomingut, kasutada kunstivahendeid loominguks eneseväljenduseks ja -teostuseks.

4. Füüsiline õpikeskkond

Kool võimaldab järgmiste vahendite kasutamise: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, muusikakeskus HIFI, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm ja MIDI salvestusprogramm.

Kool korraldab õpet klassis, kus on võimalik kasutada rühmatööd ja liikumiseks vajalikke pindu.

Muusikatunnid toimuvad spetsiaalselt sisustatud klassiruumis – muusikaklassis, kus on internetiühendusega arvuti + helikaart, projektor ja ekraan; noodistusprogramm ning MIDI-salvestusprogramm. Muusikaklassi sobib inventar, mis võimaldab luua erinevaid tööühmi ja liikumiseks vajalikke pindu. Tunde võib pidada ka aulas või mõnes muus liikumist võimaldavas ruumis.

Muusikaklassis peavad muusikainstrumendid olema paigutatud nii, et neid oleks käepärane kasutada, ning pillidel peavad olema kindlad hoidmise kohad.

Instrumentarium: naturaalklaver, klaveritool, süntesaator, 6-keelsed väikekanded või plokkflöödid, akustilised kitarrid, plokkflöötide komplekt (sopran, alt, tenor, bass).

Orffi instrumentarium:

- 1) plaatpillid: sopran-, altkellamäng; sopran-, alt-, basssülofon; sopran-, altmetallofon; kromaatilise kõlaplaatide komplekt, pehmed ja kõvad nuiad;
- 2) rütmipillid: võrutrummid, džembed, bongod, tamburiin, marakaad, kõlapulgad, trianglid, agogo, kõlakarp/kõlatoru, kastanjetid, guiro, kuljused.

Muud vahendid:

- 1) muusikakeskus HIFI;
- 2) noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- 3) fonoteek (CDd, DVDd, VHSid).

5. Hindamine

- Eesmärgiks muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine läbi muusikaliste tegevuste
- Lähtub hindamist reguleerivatest õigusaktidest;
- kui tagasiside;
- hinnatakse õpilaste teadmiste, oskuste rakendamist vastavalt õpitulemustele;
- hinnatakse kõiki muusikaõpetuse komponente;
- sisaldab hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ja saavutustele õppes;
- hinnatakse suuliste sõnaliste ja numbriliste hinnetega.

6. Seos läbivate teemadega

Läbiv teema	Õppeteemad, mille raames läbivat teemat käsitletakse	Tegevused, mille raames läbivat teemat käsitletakse
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	ettevõtete külastused, karjääripäevad koos külalistega, töövarjupäevad, tööpraktikad jne, mida saab teostada erinevate ainetundide raames.	
Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng	Tuginedes elamuslikkusele, kogemuslikkusele, tegevuslikkusele, käsitletakse õppeprotsessis erinevaid moraalseid, eetilisi ja esteetilisi aspekte, kujundatakse empaatiat ümbritseva suhtes.	peaksid õpilased õpetaja eeskujul õppima võtma isiklikku vastutust jätkusuutliku tuleviku eest ja omandama vastavaid väärtushinnanguid ning käitumisnorme.
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Õpilased, kes teevad kaasa erinevates koorides ning sellega seoses tuleb neil ette muusikatundides saavad kõik õpilased esinemiskogemuse. Samuti on oluline, et tihti esinemisi väljaspool koolipäeva, väärtustavad enam vabatahtlikku tegevust ning mõistavad, et sellised kogemused on olulised eelkõige neile endile, mitte õpetajale ega lapsevanemale.	ainekavasse on jäetud ruumi õppekäikudeks ning ekskursioonideks. Tundides planeeritud tegevus on tihti suunatud koostegemisele ja meeskonnatööle. Samuti on oluline vastutuse võtmine ning järjepidevuse arendamine – kui õpilane lööb kaasa koolivälises tegevuses (nt kooris), peab ta arvestama lisakoormusega ning sellega, et kui on esinemised, siis tema kohale tulemata jäämine tähendab kogu meeskonna altvedamist. Kunstiainete puhul on

		oluline, et õpilastel on võimalik kooli esindada (erinevatel näitustel ja võistlustel) ning saada kogemusi.
Teabekeskond	Arvestades paljude laste suurt huvi multimeediaprojektide vastu on väga tervitatav suurendada uue meedia käsitlemise osakaalu ainekavades. Pelgalt kriitilisest suhtumisest virtuaalsesse keskkonda jääb väheks, selle asemel võiks valdkonna raames suunata õpilasi oma loovust rakendama kõiki kättesaadavaid tehnoloogilisi võimalusi kasutades.	Õpilase kui uue meedia sisu looja märkamine ja harimine on äärmiselt oluline, arvestades kasvõi õpilaste poolt internetti laetavate fotode massi ja kvaliteeti.
Tehnoloogia ja innovatsioon	eripäraks võrreldes teiste läbivate teemadega on õpitulemuste avatus õppija- ja õpetajapoolsele tõlgendusele ja õppesisu (eelkõige tehnoloogia) kiire muutumine.	
Tervis ja ohutus	a) Tervise edendamine toetub kriitiliste eluoskuste kontseptsioonile ja tervist edendava kooli (TEK) põhimõtete rakendamisele. b) Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule- ja veeohu korral ning otsima vajadusel abi.	: oskus mõista ja luua tekste, et väärtustada ohutust, iseenda turvalisust ja ohutut käitumist, oskus osaleda diskussioonides, (näiteks liikluskeskkonnast tulenevalt) ohtu ennetava tegevuse analüüsimisel ja õigete hoiakute kujundamisel.
Väärtused ja kõlblus	Inimväärkuse mõistmise arendamise seisukohast on kunstidel oluline roll emotsionaalse, intuiitse ja loova mõtlemise arendajana, samuti enesemõistmise ja –väljendamise õppimise seisukohast.	Välja saab tuua muusikat kui inimeste sügavamate väärtuste ja tõekspidamise väljendajat ning selle kaudu arendada nii õpilaste enesetunnetust kui ka eetilisi ja tolerantsuse kompetentse. Ei saa jätta mainimata, et õpiväljundite ohtrus võib

		<p>oodatud õpitulemuste asemel hakata tööle vastupidiselt: kuna õpitulemusi on nii palju ja nende saavutamine võib tunduda võimatu, võib paljudel õpilastel olla ainsaks tulemuseks veendumus "ma nagunii ei saa hakkama". Seetõttu tasuks diferentseerida, selekteerida ja grupeerida õpitulemusi viisil, et nende saavutamine oleks õpilasele jõukohasem, silmas pidades, et ta õpib koolis ka teisi aineid, õpilasel säiliks usk endasse ja sellesse, et tal on oma ideaalid, mille nimel tasub pingutada ja vastutada ning et ta saab elada õnneliku elu ka oma kooliea jooksul.</p>
--	--	--

7.Seos teiste õppeainetega

Eesti keel: sõnavara, k.a. muusikaline, õigekiri väljendus-ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline)

Kirjandus: tekstiautorid, teksti analüüs

Matemaatika: võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs, noodivältsed, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud, paralleelsed helistikud, eristamine, Loogika, arutus-, analüüsi- ja põhjendusoskus

Loodusõpetus: loodusnähtused- ja hääled, liikumine/dünaamika, jõud

Ühiskonnaõpetus; kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus, inimõigused/autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika

Tööõpetus: lihtsamate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades

Kunst: muusika meeleolu visualiseerimine, posterid, tämber, kõlavärv, visuaalne muusikelamuse kujutamine, Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks

Kehaline kasvatus: lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine, endavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine

Võõrkeeled: võõrkeelsete laulutekstide mõistmine; sõnaraamatu kasutamine

Ajalugu: Eesti ja erinevate maade kultuurilugu

Arvutiõpetus: teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta

Füüsika :heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega

Geograafia: riigid, linnad, asulad ja nende asendid, rahvastik, rassid

Bioloogia: kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus.